

La Dharma s'estrena als EUA

El conjunt de Sants es mostra sorprès i alhora satisfet de l'èxit assolit en aquesta gira per l'estat de Nova York, tant pel que fa a la crítica especialitzada com pel públic, que ha sabut captar plenament el missatge d'aquests veterans de la música.

Era el passat mes d'agost quan, després d'haver actuat al festival internacional de teatre, dansa i música Mars de París, l'Elèctrica Dharma va ser contractada per fer una gira d'onze concerts per l'estat de Nova York. Això culminà amb un concert a la sala Sob's de Manhattan l'últim dia d'abril, gràcies al principal setmanari musical dels EUA, el *Billboard Magazine*.

Els germans Fortuny, Pep (bateria), Joan (saxo soprano), Lluís (teclats i trompeta) i Maria (piano) i Carles Vidal (baix elèctric) han aconseguit, amb això, demostrar que no només tenen èxit als Països Catalans, sinó que la seva música és exportable, i amb bons resultats, a l'estranger. Ara ja han tornat per fer la gira al nostre país, però ben aviat tornaran a marxar per realitzar nous projectes que també els sorgiren a París a partir de les actuacions a Nova York.

—¿Com va arribar al Festival Mars de París?

— Això és un certamen que es fa cada any, fins ara era molt de teatre i dansa i Els Comediants i La Fura dels Baus treien les seves actuacions internacionals. Ja des de fa dos anys s'ha obert a la música. Primer hi vam anar d'oients, i l'any passat ja vam aconseguir tocar-hi. A partir d'aquí van sortir les actuacions a Nova York. Hi ha gent de tot el món, tens un *show-cage*, que són quinze minuts d'actuació, si els agrades et contracten. És com una fira de mostres, però de música i espectacles. Hi ha una selecció prèvia a partir

París va obrir la porta de Nova York als Dharma.

de cintes i vídeos, i n'escullen un de cada país.

—¿On va actuar?

— Vam fer onze concerts a diferents universitats de ciutats al voltant de Nova York. Ho fèiem a petits teatres i clubs propis de les universitats, i l'entrada era gratuïta.

—¿Com va entrar en contacte amb el *Billboard Magazine*?

—Era una cosa que no estava prevista, el director de la revista, un hispà, tenia cintes i vídeos nostres. I quan ens va veure actuar ens digué: "¿Qué se siente al ser unos genios?" Li vam agradar tant que ens volia fer tocar a Manhattan tant si volíem com si no.

—¿Com era la reacció del públic?

—Molt bona, no sabíem com respondrien i ja a la tercera cançó saltaven i cantaven el *Hinana, Hinene!* Hi va haver tres o quatre actuacions que semblava que fóssim a Catalunya.

—¿Quines diferències de públic trobeu?

— El públic d'allà és més actiu, són part del *show* amb crits i coses noves que no havíem sentit mai. Participen molt, els agrada xisclar i fer molt soroll.

—¿Què ha dit la crítica d'allà sobre vosaltres?

— Ha estat collonuda, els hem agradat molt. Així i tot el més important és que hà-

gim pogut tocar a Manhattan i que ens passessin el vídeo per la MTV (canal musical de la televisió nord-americana), cosa que ni Julio Iglesias ha aconseguit mai.

—¿Com veieu el tractament de la gira per part dels mitjans de comunicació d'aquí?

—Ens han dit que hi ha hagut molt poca cosa, ens sembla prou important el fet com per fer-ne més difusió. Però això és un problema dels mitjans de comunicació, cadascú fa el que vol. Així i tot ara és quan comencem a explicar-ho i vosaltres sou els primers.

—¿Considereu aquesta gira com un reconeixement a la vostra tasca musical?

—Estàvem una mica cremats

de sempre fer el mateix circuit, i saber que la teva música agrada a fora et dona molta moral, et fa veure que no vas pel camí equivocat. A més a més, ja ens van dir que aquesta música només la podríem fer nosaltres. El rock i el jazz no el volen, ja que, descaradament, et diuen que ells tenen

allò que diuen que com més fas allò teu més universal ets.

—*¿Teniu noves propostes a l'estranger?*

—Els del *Billboard Magazine* ens volen dur, pel juliol d'enguany, al New Music Seminary de Nova York, que és més important que la mostra Mars de París, gràcies a la

guit de gent, com en el seu moment va passar al Zeleste. Ara falta veure la continuïtat que això tindrà i si es queda o no en una moda. De totes maneres la tria es farà sola, com quan en els nostres inicis erem Déu i la mare i només hem quedat nosaltres.

—*¿Us creieu models o pre-*

per continuar funcionant. Per tant, ens hem allunyat de la marginalitat d'abans per arribar ara a una situació estable, competitiva i comercial.

—*¿Què heu fet per mantenir-vos amb èxit fins ara?*

—Moltes vegades hem estat a punt de tirar la tovallola, però la passió per la música és més forta que els entrebancs. Ho supèditem tot a la música, que ho és tot per a nosaltres.

—*¿L'últim disc, Fibres del cor, no es desmarca una mica de la vostra línia habitual?*

—Sí, la mort de l'Esteve va significar un canvi molt bèstia i no sabíem si hi tornariem. És un disc d'*impàs* amb temes d'ell sense pensar en una continuïtat.

—*¿Com serà el nou disc?*

—Ja està gravat i sortirà al setembre. Hi ha una cara instrumental i l'altra cantada.

—*¿Abans havíeu tocat molt per l'estat espanyol, perquè ja no ho feu?*

—Mentre érem instrumentals erem dels millors grups espanyols, segons els crítics, amb el cinquè disc *Ordinàries aventures*, cantat en català, se'ns va acabar el *rotllo* d'Espanya, ens van tancar les portes després de dues gires amb gran èxit.

—*¿I ara quin camí musical seguireu?*

—Intentarem seguir la mateixa línia, bona música, bons concerts. Hi ha competència i serà bo a l'hora de superar-nos, però ja és el que demanàvem.

—*¿És cert que prepareu un llibre?*

—Es un projecte de fa un any, que, igual que el disc, s'ha endarrerit amb aquesta gira per Nova York.

—*¿Què us sembla el Club d'Amics de la Dharma?*

—Perfecte, va ser una sorpresa que ens vinguessin a rebre a l'aeroport. Quan vam marxar no existia, i ara ja són més de seixanta.

**Àlex Romaguera
Oriol Corticans**

JORDI MORERA

el millor, i el que nosaltres fèiem era, per ells, *world music* ('música del món'). Sobretot destacaven que la nostra música estava al nivell americà i que, a més, era un bon moment per oferir coses noves al públic nord-americà, que vol coses diferents.

—*¿Com definiu el vostre so?*

—Les etiquetes són cosa dels crítics, nosaltres fem so Dharma. Abans aquí ens deien sardana-rock, i ara en aquesta gira a Nova York se'ns ha catalogat com a mediterranis exòtics dins la *world music*. Moltes vegades a Catalunya se'ns titlla de provincians i catalanets, en canvi vas a Manhattan i et diuen que fas *world music*, és realment cert

qual també se'ns van oferir actuacions a l'URSS, Hong Kong, Singapur i altres. Tanmateix, l'actuació més probable és la que farem a Santo Domingo promoguda per aquest setmanari musical, el director del qual ja ha contactat amb l'Ayland Records, discogràfica que té una secció de música ètnica, la Mango Records, per fer-nos la promoció als EUA.

—*¿Què us sembla aquest fenomen actual del rock en català?*

—Nosaltres ja fa deu anys que ho anem dient, volem més grups, més competència i no trobar-nos tan sols. Aquest *boom* d'ara és fruit d'un moment on s'han aplegat un se-

cursors d'algun grup actual?

—No, nosaltres som massa personals per fer escola. És una qüestió de generacions i això que passa ara, tot i ser una sorpresa, havia de succeir després de la *movida madrilenya* i el procés que seguia el nostre país.

—*Però la situació actual és diferent a la de fa deu anys...*

—Sí, ara els hi anirà millor. Quan nosaltres vam començar no hi havia cap mena d'infraestructura, i tot el que hi ha ara es va muntar al voltant de grups com el nostre. A més, ara es veu que pot ser negoci. Bon punt tota aquesta infraestructura funciona, ella mateixa fa que vagin sortint grups, perquè necessita alimentar-se